

Návrh obnovy - popis

Hlavným cieľom predkladaného návrhu je obnova logiky liturgického priestoru kostola založenej na ústrednej vertikálnej osi svetlík - oltár a doplnenie zobrazenia patrocínia Panny Márie - Kráľovnej rodiny. Oltár preto navrhujeme presunúť späť na pôvodné miesto pod svetlík, v dôsledku čoho bude upravený (rozšírený) aj priestor presbytéria. Všetky prvky liturgického priestoru (oltár, ambona, svätostánok, sedes, lavice, abakus) navrhujeme nahradiť novými. Jestvujúce prvky boli doplnené dodatočne a ich prevedenie nezodpovedá vysokej kvalite architektúry kostola ani kritériám na umelecké stvárnenie sakrálneho priestoru. Ústredným prvkom zadnej steny presbytéria je drevený korpus Krista, ktorý bol v pôvodnom interiéri umiestnený na zlatej pačokovanej ploche bez kríža. Korpus bol neskôr doplnený o drevený kríž, ktorý v predkladanom riešení nahradzame jemným bielym reliéfom vo výtvornom prevedení podľa návrhu umelca.

Oltár

Je zároveň stolom obety aj stolom hostiny. Symbolika stola je pre stvárnenie oltára najvhodnejšia. Menza (vrchná časť oltára) je obdĺžnikového tvaru, bude vyrobená z jedného kusa polopriesvitného kameňa typu biely alabaster. Spodná hrana menzy je skosená pod miernym uhlom a zužuje sa smerom k obvodu. Základ a podstavec (stipes) menzy navrhujeme z matného hladkého bieleho materiálu (biely betón, kameň apod.) ako pokračovanie centrálného svetlíka. Miesto oltára je významovým aj materiálным stredom priestoru, centralita sa chápe v kontexte idey *circumstantes* - zhromaždenia obce okolo oltára.

Ambona

Liturgia spočíva na dvoch podstatných bodoch: na Obete a na Slove. Obetu a hostinu symbolizuje oltár, ohlasovanie Slova sa deje z ambony. Ambona má veľký význam, podobne ako oltár. V pokoncilnom vnímaní má ohlasovanie svoje miesto, ambona symbolizuje stôl Božieho slova. Kristus, skutočne prítomný na oltári v spôsoboch chleba a vína, je analogicky prítomný aj v Slove, prednášanom v liturgii. Preto ambona s oltárom po materiálnej, umeleckej a architektonickej stránke majú vytvárať jednotu, ktorá symbolizuje úzky vzťah Božieho slova a eucharistického tajomstva. Ambona je navrhnutá z takého istého matného hladkého bieleho materiálu ako podstavec oltára.

Svätostánok

Miesto, kde sa uchováva Eucharistia. Vyhotovenie má byť pevné, neprenosné, nepriehľadné a neporušiteľné (teda uzamykateľné). V kostole sa nenachádza samostatná kaplnka Najsvätejšej sviatosti, preto navrhujeme ponechať svätostánok v pôvodnej polohe, na dostatočne vyvýšenom mieste v strede zadnej steny presbytéria. Svätostánok by nemal byť druhým krížom (ako je to v súčasnosti), navrhovaný tvar je jednoduchá kocka s hornou, spodnou a bočnými stenami v prevedení z matného bieleho materiálu. Predná stena (dvere) majú umeleckú výzdobu.

Miesto pre kňaza (sedes) a sedenie pre miništrantov

Sedadlo pre celebranta má naznačovať jeho funkciu: byť na čele zhromaždenia, predsedáť mu a viesť modlitbu. Ponechávame súčasné umiestnenie v čele presbytéria oproti ľudu. Sedes má mať určitú pevnosť, má byť dostatočne zvýraznený, treba sa však vyhnúť podobe trónu. Je navrhnutý ako súčasť priebežnej lavice pozdĺž zadnej zaoblenej steny presbytéria, zvýraznenie sa deje pomocou prevýšenia zadného operadla a jemného rozdielu v hĺbke sedacej časti. Lavica pre miništrantov má formu priebežného murovaného sokla vhodnej výšky. Vyvýšenie lavice na jej ľavom okraji vytvára abakus, stolík určený na umiestnenie vecí potrebných na liturgické slávenia.

Materiálové riešenie liturgického priestoru

Celý liturgický priestor navrhujeme zjednotiť použitím spoločného materiálu. Mikrocement je stierka na báze cementu, polymérnych živíc, prísad a minerálnych pigmentov. Jeho bezškárový povrch nevytvára žiadne rušivé línie, čím necháva vyniknúť samotný oltár, ambonu a ostatné časti liturgického priestoru. Je vhodný ako finálna povrchová úprava podlahy presbytéria, lavíc pre miništrantov, miesta pre kňaza, ako aj na obklad zadnej steny do výšky operadla.

Večné svetlo

Sústavne zažatá lampa či svieca v blízkosti svätostánku, symbolizujúca Kristovu reálnu prítomnosť v Eucharistii. Má svietiť vedľa, alebo pred svätostánkom. Ideálom je lampa živená voskom, či olejom, pripúšťa sa aj elektrické svetlo. V návrhu uvažujeme s kryštálom z liateho skla umiestneného v blízkosti svätostánku osvetleného lúčom svetla z elektrického zdroja umiestneného na zadnej strane ústredného svetlíka.

**Prezentácia architektonicko-výtvarného návrhu
interiéru kostola Kráľovnej rodiny, Teplická 2, Bratislava
11. 10. 2026 (verzia JK)**

1. Úvodný spev - 3 min (Mária Horváthová)
2. Privítanie, modlitba, zarámčovanie stretnutia – max. 5 min (Vladimír Mikulec – farár)
3. Stručný úvod a predstavenie štruktúry stretnutia (moderátorka) – 2 min.
 - a. rozhovor s architektom Závodným
 - b. hudobný vstup
 - c. predstavenie architektonického riešenia
 - d. predstavenie výtvarného riešenia a umeleckých diel
 - e. hudobný vstup
 - f. otázky a odpovede (moderovaná diskusia)
 - g. záver
4. Rozhovor s arch. Závodným o príbehu kostola – max. 15 min.
Predstavenie architekta, otázky k vzniku, príbehu. Poukaz na ocenenie odbornou verejnosťou, zaradenie do výstavy 100 rokov českej a slovenskej architektúry. Nasledujú nevhodné a necitlivé zásah zo strany správcov, narušenie logiky priestoru, nevhodná výzdoba. Oblúk: skepsa - prerušenie kontaktu – oživenie záujmu. Názor na súčasnú aktivitu tvorivého kolektívu, zatretie malieb, snahy o nápravu. Pozitívny odkaz na záver ☺
5. Hudobný vstup - 3 min (Mária Horváthová)
6. Architektonické riešenie – max. 5 min. (Marek Šeregi)
Odkaz na stretnutie pred roka, zdôraznenie kontinuity s pôvodným návrhom. Nič sme nemenili, návrh sme dolad'ovali, pre lepšiu zrozumiteľnosť bol vyhotovený fyzický model. Priamo v priestore kostola sa počas veľkonočných sviatkov potvrdilo, že úpravy je možné zrealizovať bez redukcie kapacity kostola. Stručne zhrnúť ťažiskové body návrhu podľa textu vyššie.
7. Výtvarné riešenie – max. 5 min. (tu je možnosť prečítať text Jána Barčiaka, ak bude vhodnej dĺžky, dostatočne pútavý a zrozumiteľný aj laikom)
Laikom prístupné vysvetlenie jednotlivých umeleckých diel s poukazom na ich jednotu vo vzťahu k sebe navzájom aj vo vzťahu k architektúre kostola. U každého diela uviesť meno autorky / autora a stručne zhrnúť hlavnú myšlienku.
8. Hudobný vstup - 3 min (Mária Horváthová)
9. Moderovaná diskusia – 60, max. 90 min (Vladimír Mikulec a moderátorka)
Moderátorka bude vyzývať hlásiacich sa. Pán farár bude sedieť pri nej a v prípade potreby prispeje k upokojeniu situácie, usmerní rečníkov, apod. Je pravdepodobné, že veľa kritických otázok bude smerovať naňho, teda bude aj odpovedať. Moderátorka aj pán farár v prípade potreby oslovia príslušného člena/ov tvorivého kolektívu, ktoré nebudú mať vlastné vstupy. Ak vznikne úprimný záujem o vysvetlenie idey svätostánku a bude na to dostatočne pokojná atmosféra, môže sa prehrať video Andrey Čepiššákovej.
10. Záver – 5 min.

- a. Ján Kukul'a – poďakovanie moderátorke za vedenie stretnutia a v mene OZ Jozef aj všetkým podporovateľom, vďaka ktorým bolo možné uskutočniť toto stretnutie, najmä výrobu modelu (poďakovanie Palovi Danišovi); poďakovanie aj všetkým, ktorí nás podporili povzbudzujúcim slovom, názorom, myšlienkou - aj tým, ktorí nám v dobrej viere komunikovali svoje kritické postrehy; vďaka všetkým prítomným že prišli, počúvali a prípadne diskutovali
- b. Vladimír Mikulec – pár viet na záver, požehnanie